

Er iBooks for elever i læsevanskeligheder?

Indhold

Problemformulering	2
Indledning	2
Metodeafsnit	2
Identifikation af elevgruppen	3
Selvbillede og selvopfattelse	4
<i>"Du sagde jeg skulle læse teksten, men du sagde IKKE jeg skulle forstå den!!" citat Morten, tidl. Elev</i>	5
Arbejdshukommelse (AH)	6
Multimodale tekster	8
Didaktiske overvejelser i forbindelse med brug af iBooks	9
iBooks og sofahygge	11
Cases	12
Perspektiver	14
Bibliografi	16

Bilag:

- 1 - Mailkorrespondance med David McLoughlin
- 2 - Konvertering af tekst via Calibre
- 3 - Visuel guide til iBooks
- 4 - Interviews med de 3 elever fra pilot-projektet
- 5 - "App -værktøjskasse" til elev i læse- og skrivevanskeligheder

Artiklen tager udgangspunkt i overvejelser omkring, hvorvidt læsning i iBooks på iPad kan støtte og motivere elever i skriftsprogsvanskeligheder.

I gennem en årrække har vi, i undervisningen af elever i skriftsprogsvanskeligheder, arbejdet målrettet på at integrere PC'en – og dermed IT, for at kompensere for deres afkodning. Aase Holmgaard påpeger, at vi ikke nødvendigvis inkluderer eleverne på denne måde, men snarere ekskluderer dem (Holmgaard, 2010).

Sidder elevgruppen i virkeligheden og føler sig stigmatiserede, mens vi kun vil deres bedste?

Jeg oplever at flere og flere elever kommer med en iPad, men kun benytter den til spil og musik. Apple påstår at iPad vil være i stand til at ændre vores undervisningsmiljø. Det har gjort mig nysgerrig. Den er intuitivt opbygget, nem at tage med sig på farten, reagerer lynhurtigt og har en meget positiv signalværdi. Med iPad har vi – måske - fået nye muligheder for at nå denne elevgruppe?

I artiklen vil jeg først identificere den elevgruppe, jeg forholder mig til i mine overvejelser omkring app' en iBooks til iPad. Herefter vil jeg påvise hvordan selvbilledet påvirkes af skriftsprogsvanskeligheder og hvordan dette påvirker både selvtillid og motivation. Dernæst vil jeg, med udgangspunkt i Bråten's teorier om læseforståelse, komme ind på nogle af de vanskeligheder IT *ikke* kompenserer for. Så vil jeg, med Baddeley og Hitches' model, beskrive arbejdshukommelsen og komme ind på McLoughlins teori om dyslektikerens problemer med informationsbearbejdning. Jeg vil skitsere en ny teksttype, der er på vej i danskfaget og herefter komme med didaktiske overvejelser i forbindelse med brug af iPad og apps. Jeg skitserer en introduktion til iBook, med udgangspunkt i Vygotskys teorier om nærmeste udviklingszone for slutteligt at referere mine elevers oplevelser, konkludere på iagttagelserne og perspektiverne på disse.

Jeg koncentrerer mig om den elevgruppe, jeg underviser på Gylling Efterskole. De er alle normaltbegavede og henviste af PPR som værende elever i læse- og skrivevanskeligheder. Aldersmæssigt er de imellem 14

og 18 år. På en efterskole for elever i læse- og skrivevanskeligheder, oplever de – måske for første gang - at de ikke er alene om at have svære problemer på dette punkt. De kan påtage sig den identitet, de før har gjort alt for at skjule. Aase Holmgård konkluderer således, at læsevanskeligheder ikke har betydning for selvforståelsen, når man er i et fællesskab med andre unge med samme problemer (Holmgård, 2007).

Vi tester eleverne i skoleårets start og inddeler dem herefter på 5 niveauer. Eleverne er dermed ude over at opleve, ikke at kunne følge med eller have brug for mere tid til opgaverne end kammeraterne (ibid.). Deres udgangspunkt burde altså være positivt.

Selvbillede og selvopfattelse

Skriftsprogsvanskeligheder griber dog meget drastisk ind i et moderne hverdagsliv og har store konsekvenser for menneskets selvbillede og selvopfattelse. Det, at have dysleksi i et skriftbåret samfund, giver i bredt omfang skrammer på sjælen, viser flere undersøgelser (Lauridsen, 2012). Især den sociale sammenhæng, har stor betydning for dannelsen af opfattelsen af selvet. Når vi taler om elever i overbygningen, har deres selvbillede desuden stor indflydelse på deres præstation. Der er tydelig sammenhæng mellem tidlige -og fortsatte - læseproblemer og en persons selvtillid, konkluderer Burden (Swalander, 2012). Samtidig har Humphrey og Mullins (ibid.) påvist, at dyslektikere oplever tættere sammenhæng mellem læsefærdighed og intelligens end børn uden dysleksi. Dyslektiske børn føler sig således ofte uintelligente. Lav selvtillid og manglende tro på egne evner, ses altså som en sideeffekt af dysleksi (ibid.)

Humphrey (ibid.) har samtidig påvist, at jævnaldrende kammerater og ikke mindst lærere, tilhører en gruppe af ”signifikante andre”, der har stor indflydelse på dannelsen af selvbilledet – her især det faglige selvbillede. Læreren, som den professionelle voksne, der informerer om fagligt standpunkt og kammeraterne både som en slags spejlbillede og referenceramme og som formidlere af værdier og forventninger. Når vi modtager eleverne på efterskolen, har de typisk siddet i en normalklasse i 8-9 år, hvor deres referencemodeller – klassekammeraterne – har gennemgået en alderssvarende udvikling indenfor skriftsproget. Det påvirker i høj grad deres selvbillede, hele tiden at føle sig overgået af de andre (ibid.). Trods forsøg på at inkludere denne elevgruppe via kompenserende IT, lader det ikke til at lykkes for alle.

Begrebet ”Self-efficacy” (Swalander, 2012), forstået som en persons forventning til og opfattelse af egne kognitive færdigheder, udgør et bindeled mellem selvbillede, motivation og målorientering. Begrebet

bygger primært på en persons tidligere erfaringer og er i tråd med Burdens konklusion om, at tidlige oplevelser med skriftsprogs-vanskeligheder, præger personens selvtillid fremadrettet. Dermed er self-efficacy i stand til at forudsige en persons fremtidige præstationer. Lav self-efficacy nedsætter elevens motivation, da han ikke har en forventning om, at kunne påvirke sin situation i positiv retning. Elever i skriftsprogsvanskeligheder mangler sandsynligvis troen på at kunne forbedre deres læse- og skrivefærdigheder (ibid.). De har en negativ selvopfattelse og bruger sjældent lang tid på deres skriftsprogsopgaver, da de ikke har en forventning om, at arbejdet vil give dem succes. De præsterer dermed ikke optimalt. Forskning viser, at disse elever, ofte målrettet, forsøger at undgå opgaver, der udstiller deres svage sider, for at undgå yderligere nederlag. Faktisk er de tit eksperter i at undvige, når der stilles skriftsproglige krav (ibid.). Vi kender eleven, der har udviklet en uhensigtsmæssig mestringsstrategi, der indebærer hyppige toiletbesøg, eller hvis PC konstant er til reparation. Hertil kommer, at de ofte er i besiddelse af en indlært hjælpeløshed, som også påvirker deres arbejdsindsats negativt. Denne hjælpeløshed kommer f.eks. til udtryk ved, at eleven forklarer sine nederlag med manglende færdigheder eller udefrakommende problemer. (Swalander, 2012).

”Du sagde jeg skulle læse teksten, men du sagde IKKE jeg skulle forstå den!!” citat Morten, tidl. Elev

For bedre at forstå hvad der, bl.a., er på spil for disse elever, er det først vigtigt at fastslå, at de *ikke* har samme muligheder som andre, blot fordi de er IT-kompenserede i forhold til afkodningen. Gennem deres skoletid, har der været fokus på deres afkodningsproblemer, men ikke altid på deres forståelse.

De har ofte en passiv læseindstilling, som kommer til udtryk ved, at de læser teksten, men undlader at reflektere over, om de forstår den. Under læseprocessen støder de på ord og begreber de ikke forstår og de fanger derfor ikke tekstens indhold. Da de ukritisk læser videre, har de ikke fået aktiveret og forbundet deres forhåndsviden med den nye viden. Det forringer læseforståelsen yderligere. Den gode læser, derimod, har en aktiv læseindstilling og opnår god læseforståelse ved at benytte forskellige forståelsesstrategier.

”Faktisk er det noget af et kendetegn på dårlig læseforståelse, når man under læsning undlader at aktivere strategier, som andre læsere anvender.”(Bråten, 2008)

Bråten omtaler fire typer læseforståelsesstrategier - mentale aktiviteter - den gode læser vælger at benytte for bedre at kunne *”()tilegne sig,*

organisere eller uddybe information fra en tekst og for at overvåge og styre sin egen tekst-forståelse” (ibid.)

Det drejer sig om:

- *Hukommelsesstrategier*: Man genlæser et afsnit, understreger væsentlige formuleringer, tager noter undervejs, for bedre at huske teksten.
- *Organiseringsstrategier*: Bruges til at forbinde, gruppere eller ordne information og derved skaffe sig oversigt over indholdet.
- *Elaboreringsstrategier*: Teksten gøres mere meningsfuld ved at bearbejde, uddybe og videreudvikle ny information. Man eksemplificerer og inddrager relevante personlige erfaringer.
- *Overvågningsstrategier*: Man overvåger egen læsning og vælger at skifte strategi, hvis forståelsen er dårlig. Måske genlæses teksten eller ord slås op i ordbogen.

Det kræver eksplicit undervisning i forståelsesstrategier, at bringe eleverne til et niveau, hvor de kan overvåge egen læsning i en grad, så de interagerer med teksten og etablerer en aktiv læseindstilling.

Sammenholdt med deres lave selvtillid og self-efficacy, kræver det tryghed og støtte i læringsituationen.

Eleverne har dog også ofte mere generelle vanskeligheder med tilgangen til skriftsproget. Det handler f.eks. om problemer med organisering, ordmobilisering, systematisering, notatteknik og generelt belastet arbejdshukommelsespotentialer (Lauridsen, 2012).

Arbejdshukommelse (AH)

Jeg vil, med udgangspunkt i Baddeley og Hitchs model for arbejdshukommelsen (Dahlin, 2012), beskrive hvad der sker, når arbejdshukommelsen (AH) er på overarbejde.

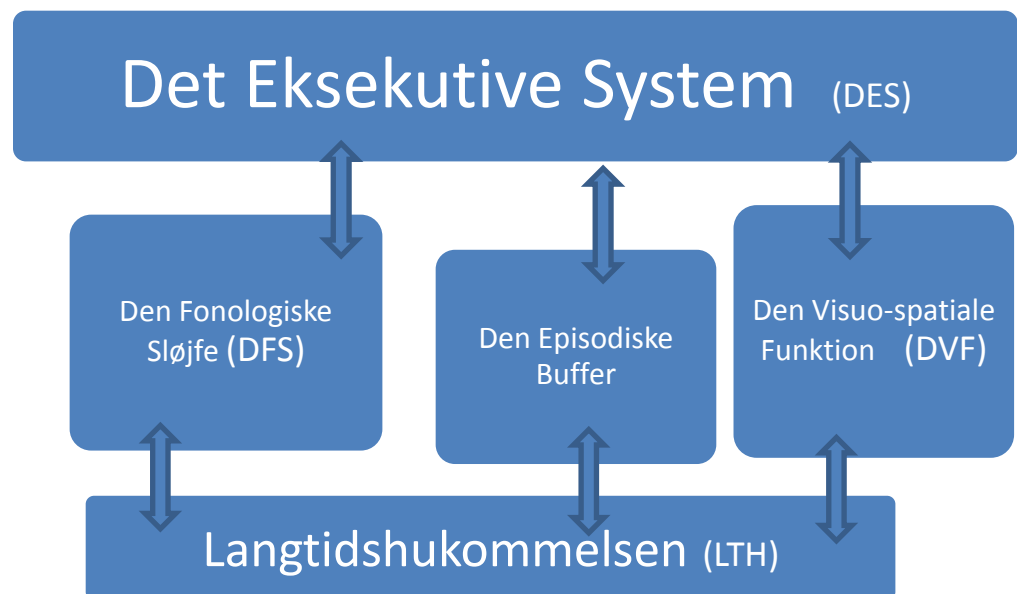
Begrebet AH kan beskrives som et værksted i hjernen, der varetager opgaven med både lagring, bearbejdning og integration af information. Samtidig er AH begrænset af den kapacitet, den enkelte har til rådighed. AH er en processerende og aktiv hukommelse med flere funktioner, hvorfor man kan sige, at AH-opgaver er opgaver, der skal bearbejdes, før de lagres. AH kan ikke bearbejde ubegrænsede mængder af information, hvilket kaldes ”The Working Memory Overload Hypothesis¹” - en tilstand, der stresser eleven, kan medføre usikkerhed og nervøsitet og dermed føre til flere nederlag. AH fungerer på flg. måde:

Det Eksekutive System (DES) integrerer ny og gammel information ved først at sende information til hhv. den fonologiske sløjfe eller den visuo-

¹ Teorien om overbelastning af arbejdshukommelsen (*min oversættelse*)

spatiale funktion, som er undersystemer, og til sidst sammenføje al brugbar information i langtidshukommelsen (LTH). DES kontrollerer opmærksomheden, der spiller en afgørende rolle i det kognitive system. Således har DES stor indflydelse på

- elevens evner vedr. planlægning og fokusering på en given opgave, uden at lade sig forstyrre af udefrakommende stimuli
- evnen til at fastholde information under bearbejdningen af samme
- evnen til at udnytte tidligere erfaringer i nye situationer
- kontrol af talesprog og følelser

Model af AH, frit efter Baddeley og Hitches (Dahlin, 2012)

Den Fonologiske Sløjfe (DFS) er den verbale del af AH, som lagrer og bearbejder lyd og tale. Det sker i den artikulatoriske sløjfe, som er en integreret del af DFS. Den artikulatoriske sløjfe

- "oversætter" bogstav til lyd,
- sætter eleven i stand til at lydere lyde til ord og
- håndtere syntaks og grammatik.

Dette har stor indflydelse på både sprogperception og sprogudvikling. DFS understøtter flere kognitive færdigheder som læseforståelse, problemløsning og skrivning.

Den Episodiske Buffer er en slags mellemstation, der opbevarer såvel ny information som information hentet fra LTH, i en begrænset periode. Herfra er informationer lettilgængelige, men samtidig vil information, der ikke når at blive bearbejdet, forsvinde hurtigt.

Den Visuo-spatiale Funktion (DVF) identificerer og bearbejder farver og mønstre, billeder, former samt placerings- og bevægelsesinformation (Swalander, 2012).

På ORD12- konferencen gjorde David McLoughlin rede for, hvilken livslang opgave man er på som dyslektiker. Iflg. McLoughlin handler dysleksi ikke, som traditionelt opfattet, om læse- og stavevanskeligheder, men om problemer med at bearbejde information – en problemstilling, der varer livet ud og skaber uro hver gang eleven møder nye udfordringer i form af ny uddannelse, ny lærer, nyt arbejde o.lign. (McLoughlin, 2012)

Det er især vanskeligheder med DFS som skaber problemer, men et samspil mellem vanskeligheder både med DFS og DES, kan desuden forklare vanskeligheder med organisering, planlægning og koncentration (Dahlin, 2012), hvilket, som nævnt, er træk, der ofte ses hos elever i skriftsprogsvanskeligheder.

Undersøgelser viser desuden, at normaltælende børn ml. 7 og 13 år udvikler større hukommelsesevne end læsesvage og at *”...for børn, der har en svagere AH, fungerer processen med at hente og integrere information fra LTH ikke tilfredsstillende, men bliver som en flaskehals”* (ibid, p 48), hvilket bl.a. kan forårsage ordmobiliseringsproblemer.

Til gengæld ser det ud til at mange med dysleksi husker visuel information på lige fod med andre, da samspillet mellem DES og DVF synes at være intakt. Dette kan være en indikation til at benytte iPad, der netop er meget visuel.

McLoughlin siger det klart i disse råd:

- Make it manageable
- Make it multisensory
- Make use of memory aids² (McLoughlin, 2012)

Multimodale tekster

Den traditionelle bog har fået nye ”venner”! Når både billeder, lyd, video og tekst kombineres, opstår den multimodale tekst. Denne type ”tekst”, støtter tilsyneladende elever i skriftsprogsvanskeligheder, i deres læseforståelse. Den visuelle evne skærpes og hukommelsen aktiveres. Kress fastslår, at skriftsprogets position har ændret sig markant i forhold til det at formidle viden.

Den traditionelle betragtning af læsning, som fremgår af nedenstående formel:

² -Gør det overskueligt, - Gør det multisensorisk – Gør brug af hukommelseshjælp (*min oversættelse*)

model frit efter Elbro (Elbro, 2008)

bliver forandret og udvidet i mødet med multimodale tekster. I stedet for den lineære og fremadskridende læsning af tekster på papir, er det her læseren, der bestemmer rækkefølge og vigtighed (Kress, 2012).

Det kan blive en meget positiv udvikling for denne elevgruppe, der ofte er stærke visuelt og – ligesom andre unge – vant til at aflæse sammensatte mediebilleder fra deres færden på de sociale medier f.eks. Teksttypen kendes allerede fra naturfagene og er ved at vinde ind i danskfaget.

Når jeg finder det interessant i denne sammenhæng, er det dels fordi Åse Holmgårds rapport fra 2010 peger på, at multimodale tekster tilbyder elever i læse- skrivevanskeligheder en mere brugbar deltagelses- og inklusionsmulighed både fordi *alle* elever, i denne situation, skal læse på skærm og stigmatiseringsproblematikken hermed mindskes og fordi elevgruppen således ikke længere skal kompenseres og inkluderes, da læsningen her bygger på andre kompetencer, og dermed stiller alle mere lige. Desuden er iBooks netop er designet til at læse multimodale tekster, som i øvrigt kan produceres i app'en Book Creator.

Didaktiske overvejelser i forbindelse med brug af iBooks

På Gylling Efterskole oplever eleverne at få en "ny start". Alle elever er IT-kompenserede og har PC. Herudover er der stigende interesse for at benytte iPad. Der er dog ikke noget, der tyder på at tablets, i sig selv, medfører en pædagogisk eller faglig læringsmæssig værdi (Lorentzen, 2012), men eleverne udtaler, at de føler sig meget bedre tilpas ved at sidde med en iPad end med en PC. De ville aldrig drømme om at finde PC'en frem i det offentlige rum for at læse – det føles voldsomt stigmatiserende. Til gengæld oplever de, med iPad'en, en positiv respons, hvilket gør, at de er begyndt at læse oftere og i længere tid end tidligere. Læsning er blevet mere tilgængelig for dem (Bilag 4). iPad nedtoner altså stigmatiseringen.

I forbindelse med brug af iPad til elever i skriftsprogsvanskeligheder, siger Mcloughlin:

-“According to the model of dyslexia I outlined at Ord12 and the fact that the iPad is very visual will appeal to dyslexic students and the touch

*screen reduces the demand for typing and, therefore, the cognitive load.*³ (Bilag 1)

Brug af iPad i undervisningen er noget forholdsvis nyt og der er ikke foretaget megen forskning på området. Det er dog tydeligt, at iPad appellerer kraftigt til elevgruppen og, som McLoughlin forudser, kan den have en positiv effekt på elevernes kognition.

Rapporten fra udviklingsprojektet i Odder Kommune, hvor alle elever har fået udleveret en iPad, anbefaler kraftigt, at lærerne får tid til, løbende, at udveksle erfaringer af hensyn til videndeling, som kan kvalificeres og generaliseres, for siden at kunne anvendes til videre fagdidaktisk udvikling på området, da det er et mangelfuldt område.

iPad arbejder med apps – og der er mange! Det er svært at orientere sig i det enorme udbud, hvor nye hele tiden kommer til og andre dermed forældes. Dette gælder ikke mindst for denne elevgruppe der, bl.a. grundet deres problemer med informationsbearbejdning, ikke magter at overskue det store udvalg. Det er vigtigt for dem, at vide konkret, hvad en app kan bruges til og ikke mindst hvordan. Her er læreren ekspert! Det er vigtigt at foretage en fagdidaktisk udvælgelse, hvor der holdes fokus på både hvilke vanskeligheder man skal arbejde med og – ikke mindst – hvilke mål *både* lærer og elev har, for at skabe ejerskab og ikke mindst motivation. Man bør være opmærksom på, at mange såkaldte "undervisnings -apps" bygger på en instrumentel tilgang, hvor indlæringen handler om at træne enkeltstående færdigheder.

Der findes heldigvis sites, der anmelder apps og disse kan være nyttige. <http://www.ipadiskolen.dk/>, et samarbejde mellem CFU København og CFU Sjælland og <http://ipads4education.dk/>, udviklet af IT-vejleder Mads Remvig, Odder Kommune, er eksempler på disse.

Jeg har udvalgt iBooks, som er en e-bogs app fra Apple inc. Den kan downloades gratis fra App Store til forskellige enheder. Mange kender den som bibliotek, men er ikke opmærksomme på, hvilke funktioner, den byder ind med. Jeg oplever den som en meget brugbar e-bogs læser generelt, men især for elever i skriftsproglige vanskeligheder, da den indeholder flere funktioner, der kan være støttende for læseforståelsen (Bilag 4).

Således kan den læse op med highlights, hvilket fastholder koncentrationen under læsning. Ord- og begrebsforklaring er let tilgængelig via kopieringsfunktionen, hvilket overflødiggør behovet for at stave. Dette vil, på en nem måde, hjælpe læseren til at udvide ordforråd og begrebsverden, som er den største faktor i forhold til læseforståelsen

³ Ifølge modellen for ordblindhed jeg skitserede på Ord12 og det faktum, at iPad er meget visuel, vil den appellere til ordblinde elever og touch screen reducerer behovet for at skrive, og derfor den kognitive belastning (*min oversættelse*)

(Petersen D. K., 2008). Samtidig kan forklaringerne sættes ind i en note, så det er overskueligt at finde tilbage og benytte de nye begreber i videre tekstarbejde. Det er ligeledes let at indsætte refleksioner i noterne, hvilket yderligere støtter læseforståelsen.

Elevgruppen har vanskeligheder med organisering og systematisering. Her er det en stor fordel med den overskuelige oversigt over noter og det, bogmarkefunktionen, så man let kan genfinde et sted. iBooks bygger på et kendt design – layoutet minder meget om en traditionel bog, hvor man bladrer i stedet for at scrolle, som på en PC. Generelt er det en meget overskuelig brugerflade, med meningsfyldte, grafiske symboler i stedet for tekst, hvilket igen aflaster eleven, den støtter flere læsestrategier under læsningen, touch-skærmen nedsætter behovet for at skrive idet man kan benytte kopieringsfaciliteterne og endelig virker iPad'en ofte motiverende i sig selv!

Som undervisere, er der dog ofte en barriere, der afholder os fra at integrerer ny teknologi i vores undervisning. Eleverne har som regel en meget sikrere tilgang til teknologien end vi selv. Det er dog også vigtigere at læreren er didaktisk kompetent (Lorentzen, 2012), og ved at inddrage elevernes kompetencer på dette punkt, bidrager vi til at skabe en læringskultur, hvor videndeling er en integreret del af skolekulturen. Men – tør vi miste fodfæste??

iBooks og sofahygge

Vygotsky (1896 – 1934) formulerede begrebet "Nærmeste udviklings zone". I teorien antager han, at børn lærer i samarbejde med andre. En stor del af den kognitive udvikling sker således i et socialt samspil, hvor barnet iagttager en voksen - eller en mere kompetent kammerat - der fungerer som guide og "modellerer" ved at tænke højt (Bråten, 2006) Når vi selv skal lære noget nyt – og det gælder måske særligt i forbindelse med teknologi – profiterer vi af at sætte os tæt ved siden af en, der er "klogere" på teknologien, end vi selv. Vi kigger over skulderen og spørger flittigt. På denne måde udvikles vores nysgerrighed og forhåbentligt bliver vi selvprogrammerende - udvikler en undersøgende tilgang og eksperimenterer med mulige løsninger - på længere sigt. Man skal ikke på kursus, hver gang der kommer ny teknologi. Man skal skabe et læringsrum, hvor man afprøver nye muligheder i fællesskab. Skriftsproglige kompetencer tilegnes livet igennem, i de sociale og kulturelle sammenhænge vi indgår i!

I bestræbelserne på at undersøge, om iBooks kan have en motiverende og støttende effekt på mine elevers arbejde med skriftsproget, valgte jeg at lave en kvalitativ undersøgelse. Jeg tilbød de elever i min klasse, der er i besiddelse af en iPad, at deltage i en demonstration af iBooks. Der

mødte 3 elever op. Lars, der oftest læser med øjnene, medmindre han har travlt. Simon, der læser *mest* med ørene og Christina, der *udelukkende* læser med ørene.

Jeg havde planlagt en gennemgang af de forskellige funktioner i app'en og den gennemførte jeg med eleverne i en sofa på en aftenvagt. Vi skabte et læringsrum, eksperimenterede og udforskede mulighederne. Først modellerede jeg, hvordan jeg selv har læst en roman i iBooks. I denne situation er det vigtigt at tænke højt og illustrere, hvilke tanker jeg gør mig undervejs – *også*, hvis der opstår problemer! Der blev givet plads til, at eleverne spurgte ind undervejs og de prøvede samtidig selv på deres iPads. Jeg viste, hvordan jeg henter en bog, hvordan jeg bladrer i "bogen", muligheden for at indsætte noter, slå ord op på nettet og - ikke mindst – justeringsmulighederne i form af bl.a. selvvalgt typografi og belysning, som er med til personliggøre iBooks (Bilag3).

Det er vigtigt, for læseren, at kunne interagere med læsestoffet – man har brug for at kunne engagere sig aktivt i teksten, for at lære mest muligt. Jeg oplever det foregår væsentligt mere smidigt i iBooks, der er designet til læsning, end i Word. Men hvad siger eleverne?

Cases

Lars startede ambitiøst ud med en roman. Han faldt hurtigt for layoutet og han følte sig rigtig godt tilpas med iPad'en. Undervejs fandt han ud af, at han var kommet bagud i forhold til resten af klassen, der alle læste på PC. Derfor begyndte han at lytte nogle afsnit. Hvis han ikke havde haft iPad til rådighed, havde denne mulighed ikke været lige ved hånden. Lars ville typisk have valgt den traditionelle roman og skulle så have skiftet til PC undervejs. Det valg havde han sandsynligvis ikke taget.

En anden fordel Lars fremhæver er, at man ikke skal scrolle, men bladre. Det får læsningen i iBooks til at minde om læsning i en traditionel bog og ikke et hjælpemiddel – altså en slags "normalisering"!

At man kan benytte bogmærker og dermed let finder tilbage til, hvor man er kommet til, fremhæver han ligeledes som en god ting. Lars har ikke umiddelbart lyst til at læse på PC mere.

- *Jeg kan meget bedre li' iBooks. Det er et mere lækkert layout. Man kan bladre ligesom i en rigtig bog ... iBooks fungerer næsten lige som en rigtig bog! /Lars*

Simon er vant til at læse med CD Ord på PC. Han fremhæver signalværdien ved iPad og det, at han let kan lave noter til teksten undervejs. Alle noter er tilgængelige fra forreste side i iBooks og med et enkelt tryk ledes man til det pågældende sted i teksten. Så bliver de ikke væk! Simon er også glad for at "bladre". Han giver ligeledes udtryk for, at

han forventer han vil komme til at læse mere nu, fordi iPad'en er meget nemmere at have med på farten. Når man får læst højt i iBooks med den integrerede stemme, kan man indstille den til at highlighte, ligesom CD Ord gør det. Det er med til at fastholde koncentrationen.

- *Jeg har aldrig set nogen sidde med en PC i bussen. En iPad sidder alle andre også med....det er jo mere moderne og man ligner alle de andre./Simon*

Christina er den af eleverne, som er mest afhængig af teknologien. Hun er meget ambitiøs og arbejder hårdt på at kompensere for sine vanskeligheder. Hun er vant til at læse med CD Ord på PC, men den tager lang tid at starte, den er tung at sidde med og holder ikke strøm så længe.

Hun har derfor lige købt en iPad-mini og vi skulle finde nogle spændende bøger. Det var svært, for hun har ikke mange referencer. Christina er ikke vant til at læse hele bøger, det er simpelthen for uoverskueligt. Hun nævnte tv-serien om Dikte. Hun var ikke klar over, serien byggede på en bogserie. Hun blev meget ivrig – vi tjekkede, om de var tilgængelige på E17. Det var de! De blev konverteret i Calibre (Bilag 2) og hun kunne nu åbne dem i iBooks. Det var en ny verden, der åbnede sig. Vi oprettede en mappe med "Dicte- bøger", jeg demonstrerede iBooks for hende og det blev ferie.

Efter ferien interviewede jeg hende(Bilag4). Christina var helt "høj". Hun gav udtryk for, at hun havde læst meget mere end hun nogensinde havde gjort, fordi det var blevet meget mere tilgængeligt for hende. Hun havde også fået mod på at læse tykkere bøger, end hun plejede.

-"Alle sidder jo med en iPad, så man skiller sig ikke ud. Hvis man sidder med høretelefoner, kan andre ikke vide om man hører musik eller læser. Det er ret fedt. Jeg synes, at den opmærksomhed jeg får, ved at tage min iPad frem er positiv. Den er med overalt!"/Christina

For Christina er det også et stort plus, at hun kan søge ord-og begrebsforklaringer via et enkelt tryk – og uden at skulle stave. Det aflaster hende meget og udvikler hendes ordforråd effektivt. iPad's indbyggede stemme kan reguleres i hastighed og er faktisk ret god, synes hun.

Konklusion

Denne undersøgelse viser absolut potentialer i brugen af iPad. Gentagne gange er det fastslået, at stigmatisering er en voldsom barriere for eleverne i brug af kompenserende værktøjer, hvilket mine elever bekræfter. Med iPad er signalværdien pludselig positiv.

Nu, 1 mdr. efter vi startede, læser de alle stadig i iBooks og er glade for det. Christina har f.eks. valgt at læse så mange bøger fra Dicte-serien, som muligt. Den tanke havde ikke strejft hende, hvis ikke det var for iBooks. Yderligere 3 elever har bedt om adgang til vores Dropbox-bibliotek med iBooks – bøger, hvilket jeg ser som et tegn på, at de første elever er en slags ambassadører.

Jeg ser altså en tendens til, at der læses andet end lektier. Læsning udvikler sig - måske - til en fritidsaktivitet.

Aase Holmgaard er inde på, om IT-støtte er ekskluderende og rapporten fra 2010 kunne tyde på det. Så længe vi fastholder, at læsning foregår i en traditionel bog, er det svært at inkludere denne elevgruppe. De vil altid sidde med deres hjælpemidler og føle sig anderledes. Erfaringerne fra Odder viser, at elever i skriftsprogsvanskeligheder lettere glider ind i flokken, fordi alle er udstyret med samme værktøj og helt naturligt benytter dette. iPad har dog visse begrænsninger i forhold til udførelse af skrifttunge dokumenter, skærmstørrelse og det at kunne afvikle flere programmer simultant, hvorfor den ikke kan erstatte PC'en – særligt ikke i overbygningen (Lorentzen, 2012).

Perspektiver

15 % af en dansk årgang mangler, ifølge PISA 2009, funktionel læsekompetence. De har svært ved at forstå, anvende, reflektere over og involvere sig i skriftsproget. De er ude af stand til at honorere de krav, der stilles til læsning og skrivning i såvel hverdags- som arbejdsliv. Mange af disse unge mennesker, har således ikke et funktionelt skriftsprog og er samtidig ude af stand til at deltage i det liv, der f.eks. foregår på Facebook, hvilket er med til at isolere dem socialt. Når vi ser på typen af vanskeligheder, der er i spil for denne gruppe, kan den mobile teknologi – herunder både iPad og smartphones - byde ind med mange redskaber, der vil kunne lette ikke blot indlæringen, men hele hverdagslivet. Desværre er der stadig modstand mod at anvende mobilteknologi i klasseværelserne, hvorved eleverne går glip af disse let tilgængelige støttestrategier.

Via talegenkendelse lettes notattekning, tekst til tale støtter læsning, alarmfunktionen støtter hukommelsen og planlægnings-værktøjet kan støtte tidshåndtering. Affotografering af noter, skemaer og skriftlige informationer, reducerer elevernes behov for at skrive og dermed den kognitive belastning. Man kan, med fordel, hjælpe eleven med at sammensætte en "værktøjskasse" med apps, der vil give mening for den enkelte, da det er altafgørende for dem, at få disse redskaber med sig videre ud i uddannelsessystemet (Bilag 5).

De skal være kompetente brugere af deres "værktøj", inden de forlader grundskolen. IT-støtte, i sin nuværende form, bør derfor være under

kraftig forandring (Bladt, 2012). På den baggrund kan man forestille sig, at elever i skriftsprogsvanskeligheder vil profitere af at bevæge sig fra "IT-rygsæk" mod "IT-lomme"!

Bibliografi

(u.d.).

- Andersen, s. M. (2012). *Faktalink.dk*. Hentede 13. 4 2013 fra Sms - sprog og betydning: <https://skoda.emu.dk/skoda-cgi/faktalink/titelliste/sms-sprog-og-betydning/hele-faktalinket-om-sms-sprog-og-betydning>
- Andreassen, R. (2008). Eksplicit undervisning i læseforståelse. I I. Bråten, *Læseforståelse - læsning i videnssamfundet - teori og praksis*. Klim.
- Bladt, K. (3 2012). Læse- og skrivestøtte med IT - en fælles sag og et fælles ansvar. *Viden om læsning*.
- Brudholm, M. (2002). *Læseforståelse - hvorfor og hvordan?, kap. 3,4,6,7,9,10,11*.
- Bråten, I. (2006). *Vygotsky i pædagogikken*. Frydenlund.
- Bråten, I. (2008). Læseforståelse - komponenter, vanskeligheder og tiltag. I I. Bråten, *Læseforståelse - teori og praksis*. Klim.
- Dahlin, K. (2012). Arbejdshukommelse. I S. S. m.fl., *Dysleksi og andre vanskeligheder med skriftsproget*. Dansk Psykologisk Forlag.
- Draffan, E. (11 2012). Mobilteknologi som strategi til at støtte skriftsprogsfærdigheder. *Viden om læsning*.
- Elbro, C. (2008). *Læsevanskeligheder*.
- Epstein, N. (2010). Fokus- skift i ordblindeundervisningen. *dansk audiologopædi*, 1.
- Holmgaard, A. (9 2010). Er det på tide at skifte adgangskode? Indtryk og refleksioner fra et udviklingsprojekt i Skanderborg Kommune. *Viden om læsning*.
- Holmgaard, Å. (2007). *Viljen til læsning*.
- Knudsen, B. A. (2012). Digital literacy / - ies. I *At tænke teori*. Klim.
- Kress, G. (12 2012). Materialiseret meningssskabelse: tanker om literacy, læsning og skrivning i konteksten af multimodal kommunikation. *Viden om læsning*.
- Lauridsen, L. L. (9 2012). Læse- skrivevanskeligheder, veludviklet litteracy og kreativitet ved studerende med dysleksi. *Viden om læsning*.
- Lorentzen, R. F. (2012). *Tablets i skolen - et udviklingsprojekt i Odder Kommune*. CELM.
- Mcloughlin, D. (2012). Dysleksi i et livsperspektiv. *Ord 12*. København.
- Nordjyske.dk. (7. 12 2012). *Antorini siger: iPad i skoletasken*. Hentede 7. 4 2013 fra it4education: <http://skoleipad.dk/artikler-om-ipads/succes-med-ipads-i-skolen>
- Petersen, D. K. (2008). *Hvad har betydning for eleveres læseforståelse?* Landsforeningen for Læsepædagoger, læserapport 44.
- Petersen, G. I. (9 2012). Skriftsprogstilignelse hos dyslektiske unge og voksne - på et sociokulturelt og kommunikativt grundlag. *Viden om læsning*.
- Swalander, L. (2012). Selvbillede, motivation og dysleksi. I S. S. m.fl., *Dysleksi og andre vanskeligheder med skriftsproget*. Dansk Psykologisk Forlag.
- Thonbo, S. L.-i. (2012). Digitale læringsmiljøer i Odder Kommune, rapport om projekt iPad til alle. *Digitale læringsmiljøer i Odder Kommune*. Odder, Midtjylland: Odder Kommune.

Trygfonden, U. M. (2012). *Børneliv - ifølge danskerne*. Trygfonden og Ugebrevet Mandag Morgen.

tv2oj. (21. 10 2012). *succes med iPads i skolen - eleverne er mere motiverede*. Hentede 7.. 4 2013 fra it4education: <http://skoleipad.dk/artikler-om-ipads/succes-med-ipads-i-skolen>

Bilag 1 Mailkorrespondance med David McLoughlin

Bilag 2 Konvertering af tekst via Calibre

Bilag 3 Visuel guide til iBooks

Bilag 4 Interview med de 3 elever fra pilotprojektet

Bilag 5 Eksempel på "App -værktøjskasse" til elev i skriftsprogsvanskeligheder

Bilag 1:

Mail fra David McLoughlin, vedr. tanker i forbindelse med ordblindes brug af iPad:

Web enquiry - Meddelelse (Almindelig tekst)

Sendt: ti 09-04-2013 10:52

Ekstra linjeskift i denne meddelelse er fjernet.

Fra: IDC <info@dyslexia-idc.org>
 Til: birte.basse@mail.dk
 Cc:
 Emne: Web enquiry

Dear Birte

Thank you for your email.

As yet there does not appear to have been much research into dyslexia and the use of iPads. According to the model of dyslexia outlined at Ord12 the fact that the iPad is very visual should appeal to dyslexic students and the touch screen reduces the demand for typing and, therefore, the cognitive load.

I have just Google searched 'Dyslexia and iPads' (as I am sure you have) and found enthusiastic appraisals from Harvard and the BDA. There certainly seems to be lots of apps that are dyslexia friendly.

The children where you live are very lucky to have been given an iPad. I imagine that students in the age range you work with will be more motivated to use one than a more conventional computer.

Kind regards

David

Independent Dyslexia Consultants
 Second Floor, 1-7 Woburn Walk, London WC1H 0JJ
 Enquiries: 020 7388 8744
 Assessments: 020 7383 3724
www.dyslexia-idc.org

-----Original Message-----
 From: Contact US Form [<mailto:postmaster@dyslexia-idc.org>]
 Sent: 08 April 2013 10:56
 To: info@dyslexia-idc.org
 Subject: EasySiteWizard FORM (<http://www.dyslexia-idc.org/enquiry.html>)

Få mere at vide om IDC.

Bilag 2:

"Konverter en RTF fil fra E17 til Epub"

Flg. Program skal være til rådighed på computeren:

"Calibre e- book management", som downloades gratis fra f.eks.

http://calibre-ebook.com/download_windows - der findes også en udgave til MAC og Linux

Herudover skal "Dropbox" være til rådighed og der skal være adgang til E17

1

På E 17 hentes en bog i RTF format(uden indholdsfortegnelse) *obs.: bøger med billeder kan ikke umiddelbart konverteres på denne måde!* Bogen gemmes på skrivebordet

2

Højreklik på bogens forside og gem billedet

3

Bogen ligger som Zip fil - højreklik vælg udpak – gem på skrivebordet

4

Åbn **Calibre** - vælg Tilføj bøger - scrol ned og find bogen på skrivebordet - åbn

5

Vælg "konverter bøger"

Når du beder om at konvertere, kommer der en ny "boks" frem, hvor du først ændrer forsidebilledet.

Herefter vælger du om EPUB-output i venstre side og vælger "ok".

NU "sker" der noget i nederste højre hjørne – der er en pil, der står og hopper. Når konverteringen er over, står der "Opgaver:0".

6

Gem den på disk (højreklik)

Herefter højreklikker du på titlen og vælger "gem på disk" og herefter "gem kun EPUB- format på disk".

Herefter kommer et nyt vindue op, hvor du vælger din destination – f.eks. Dropbox☺

7

Dropbox åbnes nu på iPad

Åbn destinationsmappen – bogen gemmes i en mappe med forfatterens navn

vælg epub-dokumentet

vælg ikonet yderst til højre i øverste linje og vælg "open in iBooks"

Bogen åbner selv og ligger tilgængelig i iBooks biblioteket

God fornøjelse☺

Bilag 3:

Visuel guide til iBooks

Når man åbner iBooks, kommer man direkte til sit bibliotek(fig.1) – visualiseret som boghylder med bøgernes forsider. Disse bøger kan man købe i iBooks store, eller man kan konvertere bøger fra E17 (1, 2013).

Det er også muligt at læse pdf-format eller man kan, som underviser eller elev, fremstille multimodale tekster i BookCreator app'en.

fig. 1

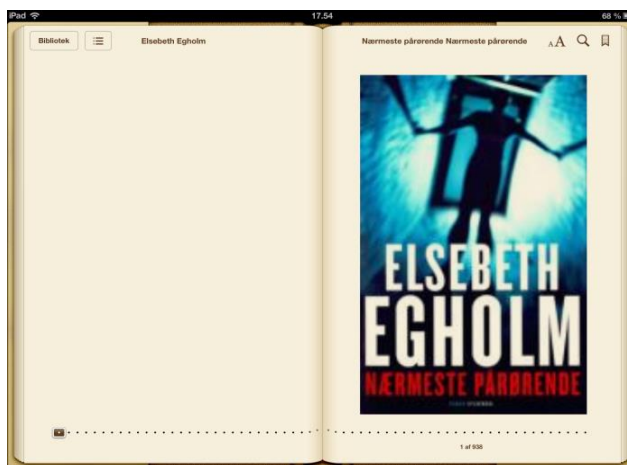

fig.2

Efter at have valgt den ønskede bog på hylden, åbnes denne straks i iBooks (fig. 2). Man bladrer ved at skubbe eller "tappe" med fingeren. Det er meget intuitivt og visuelt ligner det en traditionel bog.

fig.3

fig. 4

I øverste højre hjørne, findes der tre symboler. Den første, Aa, markerer de indstillinger, man kan vælge. Det drejer sig om forskellig typografi, baggrundsbelysning og temaer (fig.3).

I temaboksen kan man vælge forskellig "papirfarve" og enten bogformat, fuldskræm eller rullende tekst.(fig.4)

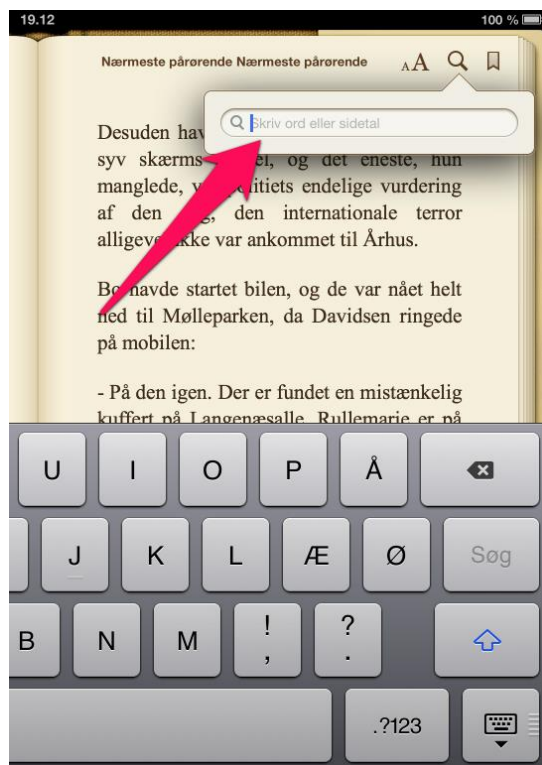

fig.5

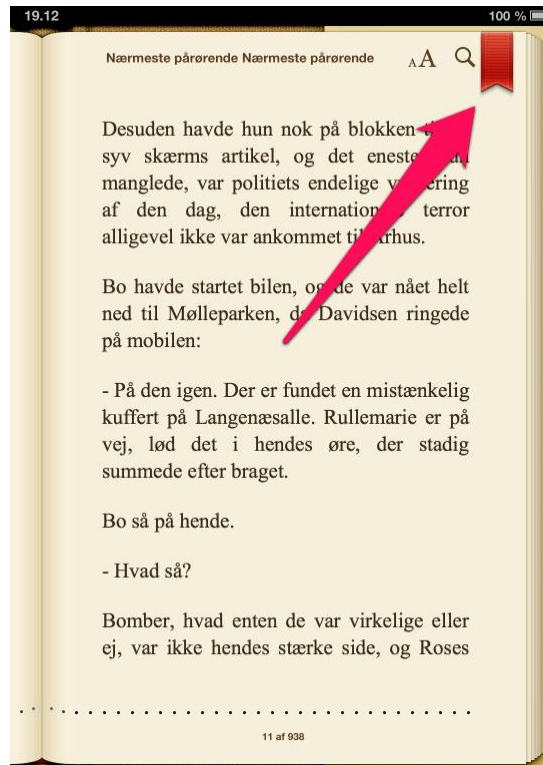

fig.6

Den midterste, luppen, er en søgefunktion(fig.5). Den sidste er et bogmærke (fig.6)

Når de personlige indstillinger er foretaget, starter læsningen. Nederst på siden er der en stiblet linje med en lille boks. Med fingeren kan man skyde denne frem og tilbage. På den måde bladrer man let frem og tilbage i bogen (fig.7 +8).

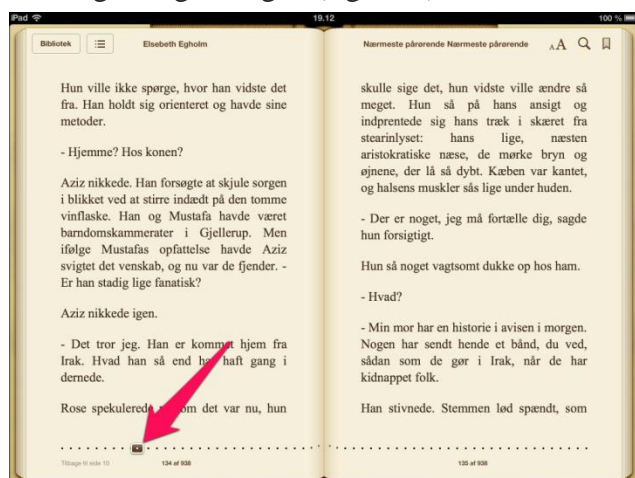

fig. 7

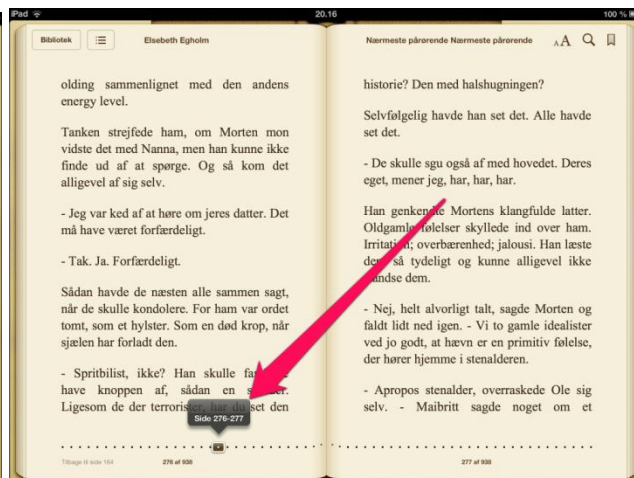

fig.8

Teksten kan markeres ved at glide fingeren henover og så får man flg. muligheder:

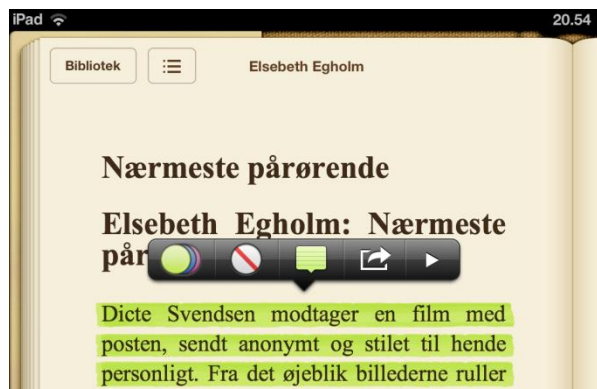

fig. 9

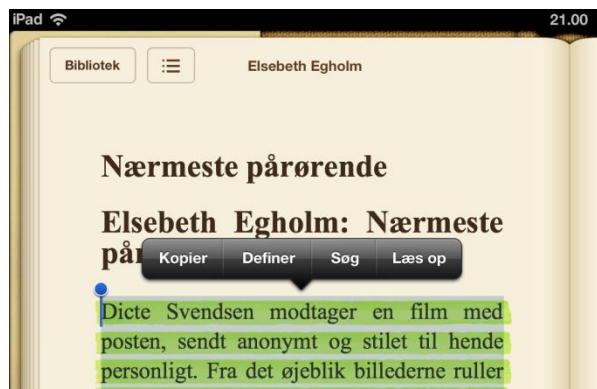

fig.10

Den 1., *en række forskelligt farvede prikker*, angiver hvilke farver man kan vælge sin overstregning eller note i.

Den 2., *prikken med rød streg* over, vil slette en markering.

Den 3., *"post it"* lappen, er en note man kan sætte i margin.

Den 4., *"Del"*, sætter læseren i stand til at dele den valgte tekst på div. sociale medier, kopiere eller sende via mail eller sms.

Den sidste mulighed er en *pil*. Vælger man den, fremkommer en ny menu (fig.10)

1. valg her er *"Kopier"*. Den funktion kan f.eks. bruges til at kopiere et markeret ord, som siden sættes ind i søgefeltet (fig.5).

Nr. 2 er *"Definer"*. Det er en ordforklaringsfunktion, der desværre ikke fungerer i danske tekster. Her må man benytte søgefunktionen på nettet eller i Wikipedia (fig. 12).

Den 3. er *"Søg"*, som sender læseren videre til en oversigt over, hvor et markeret ord findes i teksten. Dette er f.eks. brugbart i forbindelse med personkarakteristik i litteraturundervisning. Desuden får man her mulighed for at søge i Wikipedia eller på nettet efter en ord- eller begrebsforklaring.

Den sidste mulighed her, er *"Læs op"*. Her benyttes den indbyggede stemme fra iPad og denne kan reguleres i iPads indstillinger. Vælg her *"generelt"*, *"Tilgængelighed"*, *"Læs det vlagte op"* og endeligt *"Fremhæv ord"*, der så vil highlighte under oplæsning.

Nendenfor gennemgås mere detaljeret forskellige funktioner.

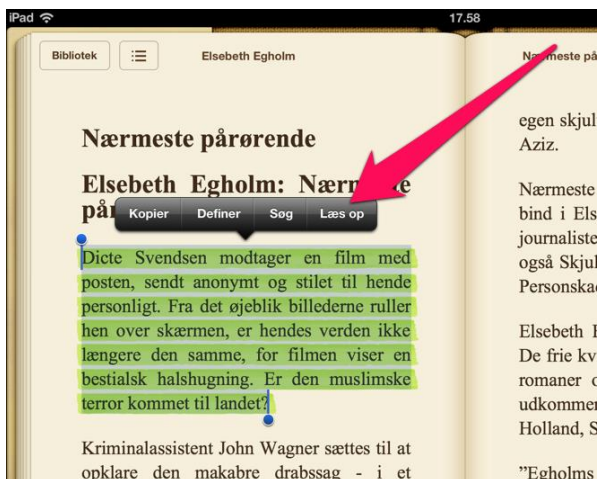

fig. 11

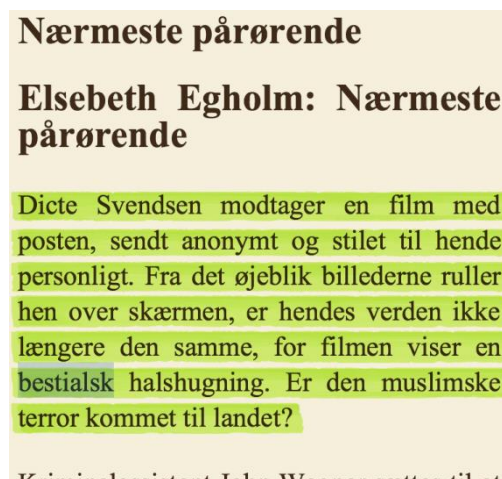

fig. 12

Når man ønsker at læse med digital stemme, markeres teksten ved at fingeren glides henover. Man kan vælge "læs op"(fig.11). Stemmen kan indstiles i iPad'ens indstillinger. Vælg "generelt", "tilgængelighed", "læs det valgte op". Her kan man også vælge "fremhæv ord", der så vil highlighte teksten under oplæsningen(fig.12).

Når man støder på et ord eller begreb, man ikke er bekendt med, markeres dette og man vælger "søg". (fig.13) Der vil fremkomme en liste over alle de steder ordet forekommer i teksten og nederst kan man vælge at søge på internettet eller i Wikipedia (fig.14).

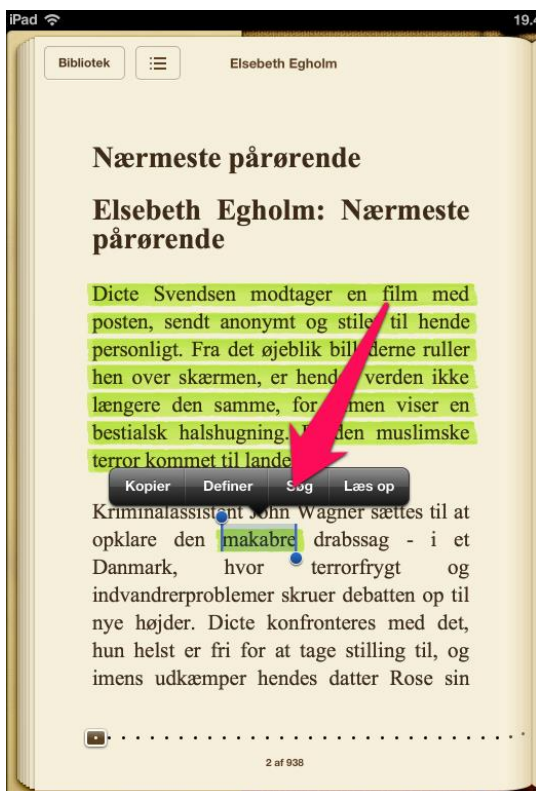

fig. 13

fig. 14

Vælger man internettet, kan man finde en ordforklaring (fig.15). Hvis denne kopieres, kan den herefter sættes ind som en note i margin ved at vælge ”Note” (fig. 16).

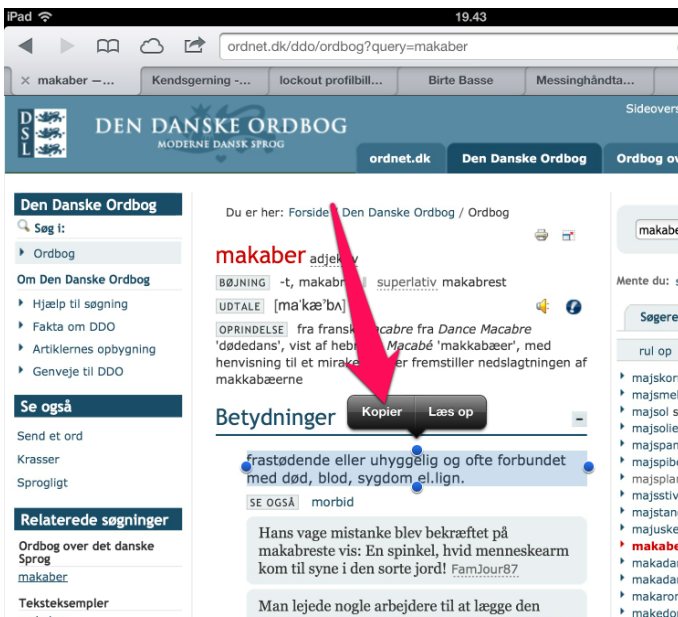

Fig. 15

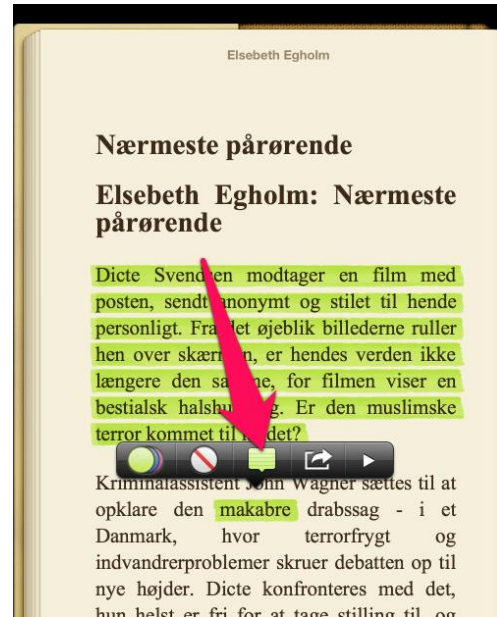

fig. 16

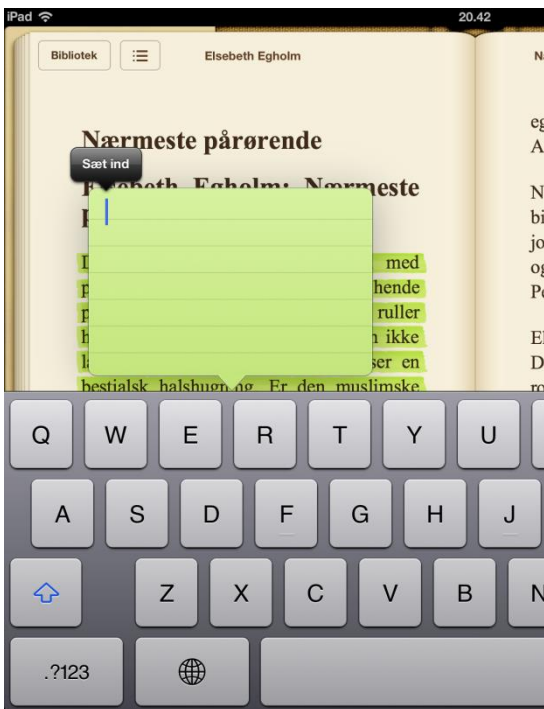

fig. 17

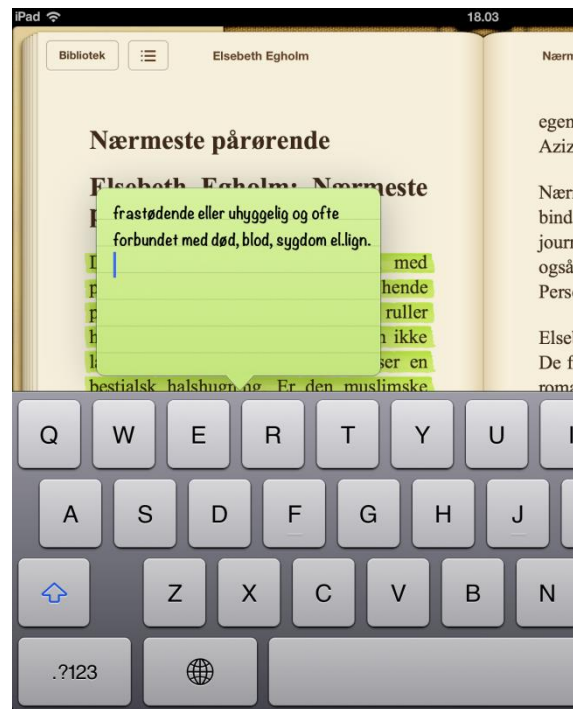

fig. 18

Hold fingeren på noten og vælg herefter ”sæt Ind” (fig. 17 + 18).

Nu ligger noten tilgængelig i margin (fig. 19). Ønsker man kun at få oplæst et enkelt ord, holdes fingeren på ordet og flg. menulinie kommer frem (fig. 20):

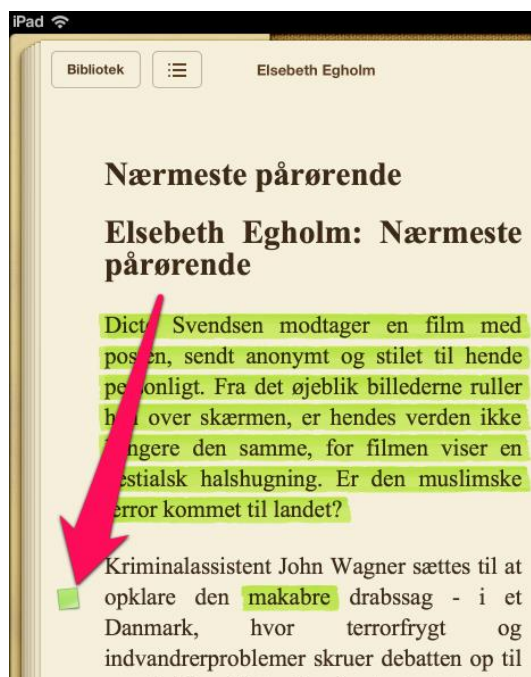

fig.19

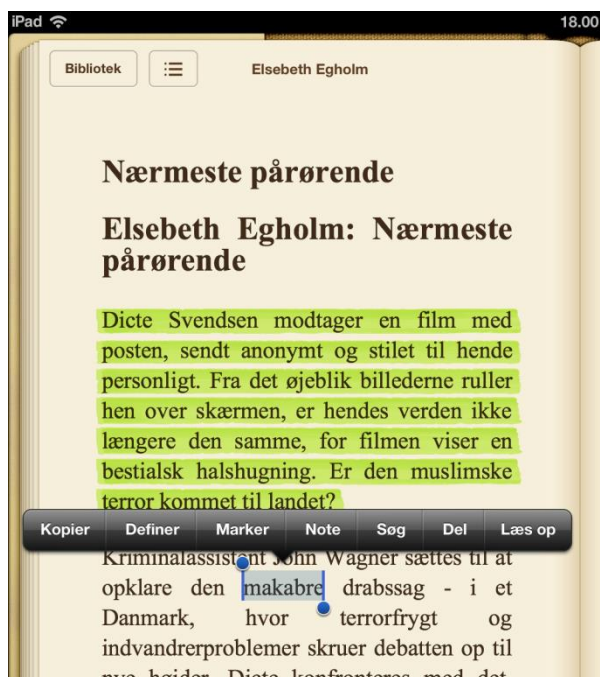

fig.20

Det er f.eks. også muligt at kopiere, markere eller dele ordet eller tekstpassagen via mail, sms, Twitter eller Facebook (fig. 21-22). Vælges f.eks. Facebook, kommer dette til syne og man vælger "publicer" (fig.22). Hermed har man lavet et opslag på sin Facebookprofil med det valgte tekststykke. "Definer" er en ordforklaring, der desværre ikke er tilgængelig på dansk.

fig. 21

fig. 22

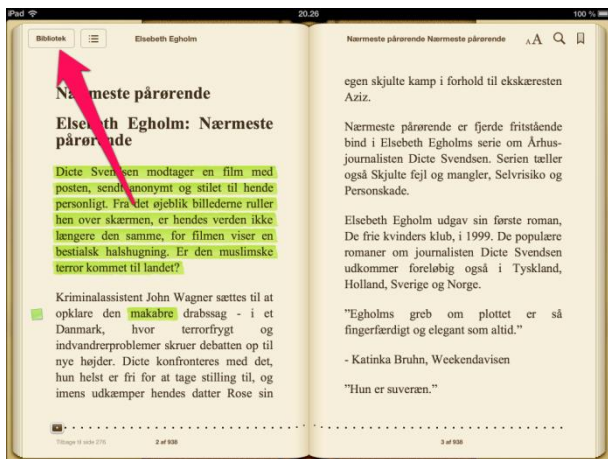

fig. 23

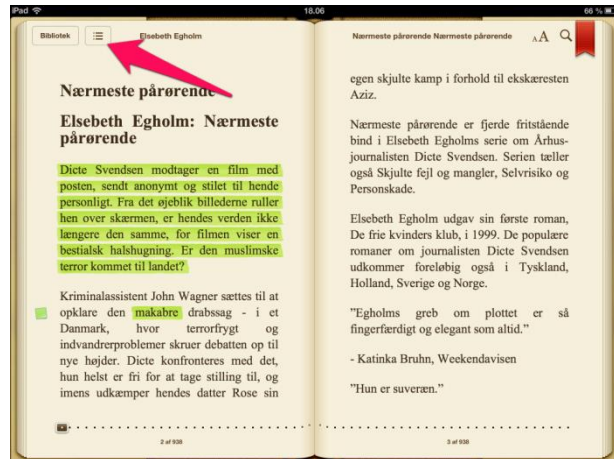

fig.24

I øverste venstre hjørne kan man enten vælge at gå tilbage til bibliotekshylden(fig.23) eller vælge at gå til en oversigt over sine noter(fig. 24). Her vil man kunne se alle markeringer og ved et enkelt tryk, komme direkte dertil. (fig.25) Fortryder man en note, skubber man mod venstre i margin, så kan den slettes(fig. 26).

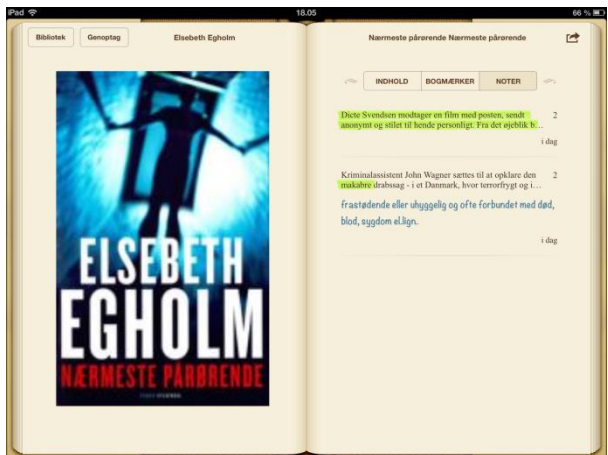

fig. 25

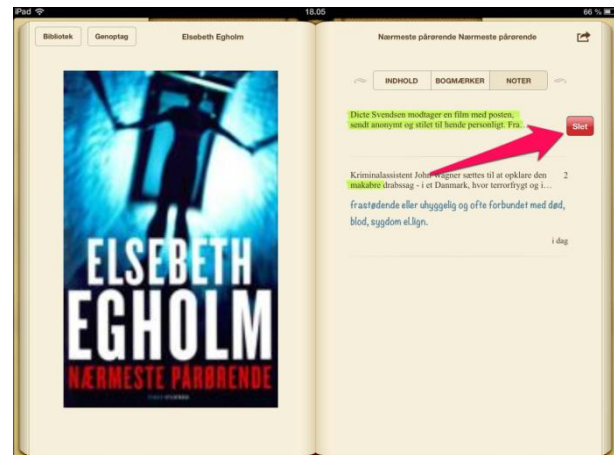

fig.26

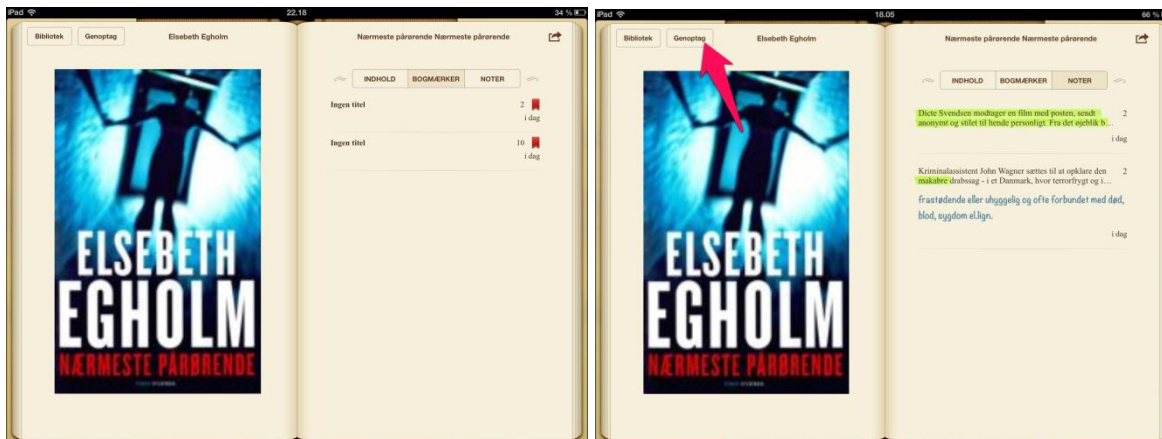

Fig.27

fig. 28

I det midterste felt i bjælken kan man vælge ”Bogmærker”. Herefter vises en oversigt over alle de steder, man sat bogmærker undervejs i sin læsning. De er datomarkerede og ved et enkelt tryk, kommer man direkte til det pågældende sted (fig.27)

I øverste venstre hjørne, kan man vælge ”Genoptag” og ved et enkelt tryk her, kommer man tilbage til teksten(fig.28).

Bonus:

Man kan vælge at lave overstregninger og noter i forskellige farver(fig.10). Således kan man kategorisere sine noter i tekstarbejdet og dermed understøtte visuelle strategier.

I deboksen er der også mulighed for at kopiere en overstreget passage. Man har herefter mulighed for at åbne f.eks. ”Pages” og indsætte det kopierede tekststykke her, hvilket f.eks. kan benyttes i forbindelse med referatskrivning eller lign. Dette mindsker kravet om at stave og skrive.

I iBookstore kan man købe illustrerede bøger med multi-touch funktioner, der er designet til iPad.

Man kan selv designe bøger i BookCreator og indlægge såvel billeder, lydfiler og videoklip. Dette sætter nye rammer for udvikling af egne undervisningsmaterialer.

Tekster, de ikke umiddelbart kan læses i iBooks, kan konverteres via programmet Calibre (<http://calibre-ebook.com/download>) eller en anden hjemmeside, der yder gratis service som f.eks. <http://www.2epub.com/>

iBooks fungerer med tekster på 18 forskellige sprog.

Bilag 4:

Udskrift af interview med elever vedrørende deres læsevaner og erfaringer med pc kontra iPad:

Simon

Læser du primært med øjne eller ører?

- Nok lidt af begge dele.....

Har du tidligere læst med CD Ord på PC?

- Ja.....

Hvilke forventninger har du til iBooks?

- Jamen det er meget lettere, man kan bladre i stedet for at scrolle og man kan nemt lige sætte høretelefoner i, hvis man skal lytte. Ipad'en kan man ha' med hvor man vil. En iPad kan man jo også let lige finde frem i bus eller tog. Jeg tror jeg kommer til at læse mere end jeg plejer....

Når du kører i bus eller tog, har du så siddet og læst på PC?

- Nej det har jeg aldrig gjort før, men det gør jeg nu med min iPad...en PC er for stor at tage frem. Ipad' en er meget nemmere at ha' med.

Kan du føle dig udstillet ved at sidde med PC'en?

- Det tror jeg faktisk lidt jeg vil. Jeg har aldrig set nogen sidde med en PC i bussen. En iPad sidder alle andre også med....det er jo mere moderne og man ligner alle de andre.

Har du prøvet at læse på iBooks?

- Jeg synes det fungerer fint – den minder om CD Ord – den kan også highlighte og så virker den mere som en bog. Det virker mere som en rigtig bog fordi man også kan bladre og sådan...

Hvilken signalværdi har iPad kontra PC?

- At man er med på moden og man ligner de andre☺

Lars

Læser du primært med øjne eller ører?

- Jeg læser mest med øjnene, medmindre jeg skal nå en tekst.

Har du tidligere læst med CD Ord på PC?

- Ja.

Har du prøvet at læse på iBooks?

- Ja, det er jeg begyndt på at vælge i stedet for pc. Jeg kan meget bedre li det.

Hvilke forventninger har du til iBooks?

- Jeg kan meget bedre li iBooks. Det er et mere lækkert layout. Man kan bladre ligesom i en rigtig bog og man er fri for at scrolle. iBooks fungerer næsten lige som en rigtig bog. Og så er der bogmærker – det er smart!

Når du kører i bus eller tog, har du så siddet og læst på PC?

- Altså en pc er jo tung og måske kan den ikke holde strøm. Det er meget lettere med en iPad. Den kan man jo let ha med alle vegne. Den er nem at putte i tasken...Jeg kan næsten ha den i min lomme!

Kan du føle dig udstillet ved at sidde med PC'en?

- Det er ikke noget jeg lige har tænkt over....

Hvilken forskel oplever du ved at læse på iPad med iBooks i stedet?

- Jamen det er bare lettere og lækrere. Så er der jo også bogmærkefunktionen og man kan sætte den til at highlighte ligesom pc'en. Det er også let at lave noter i iBooks, hvis der er noget jeg lige skal huske.

Christina:**Læser du primært med øjne eller ører?**

- Jeg læser helt klart mest med ørene. Nogen gange læser jeg med øjnene, men når det bliver for svært, lytter jeg i stedet for.

Har du tidligere læst med CD Ord på PC?

- Ja, det er jeg vant til. Det er ret nyt at jeg har købt en mini iPad. Den har jeg kun haft i en måned.

Når du kører i bus eller tog, har du så siddet og læst på PC?

- Nej. En pc er klodset og langsom. Den tager lang tid om at starte og der er ikke andre unge, der sidder med en pc.

Kan du føle dig udstillet ved at sidde med PC'en?

- JA meget– og det er ikke fedt. Alle kan bare se, at man har svært ved at læse. Det er der ikke nogen, der tænker, når jeg tager min iPad frem. De kigger mere fordi de er nysgerrige☺

Har du prøvet at læse på iBooks?

- Ja, det er jeg begyndt på. Det er meget federe.

Hvilken forskel oplever du ved at læse på iPad med iBooks i stedet?

- iBooks minder om en rigtig bog – man skal bladre i stedet for at scrolle. Og der er bogmærker, så det er let at finde tilbage til der hvor man er kommet til. Det er forresten også ret smart med ordforklaringer – at man lige kan slå det op på nettet! Man kan også let ha en mini iPad i hånden i stedet for en pc. Den er klodset. iPad'en er meget lettere at ha med, iBooks er overskuelig og man føler sig ikke anderledes, men smart.

Hvilke forventninger har du til iBooks?

- Jeg kan mærke at jeg har meget mere lyst til at læse med iBooks end med CD Ord, så jeg kan allerede mærke at jeg læser mere end jeg plejer. Jeg læser også tykkere bøger. Jeg har meget mere lyst til at læse alle vegne. Jeg har aldrig rigtig læst bøger før.....

Hvilken signalværdi har iPad kontra PC?

- Ipad'en er meget smartere og mere moderne. Alle sidder jo med en iPad, så man skiller sig ikke ud fra andre. Hvis man sidder med høretelefoner i, kan andre ikke vide om man hører musik eller læser. Det er ret fedt. Jeg synes, at den opmærksomhed jeg får, ved at tage min iPad frem er positiv.

Bilag 5:

Eksempel på personlig "App-værktøjskasse" til elev i læse-
skrivevanskeligheder:

Pages er til tekstbehandling og købes i App Store. Pages indeholder de funktioner, som man har brug for til at producere dokumenter. Man kan importere billeder, rotere tekst og billeder, opnå rimelig kontrol over formatering af tekst og dokument og der er også skabeloner til at komme i gang med. Minder meget om Word.

Keynote købes ligeledes i App Store. Den bruges til præsentationer. Minder meget om PowerPoint. Man kan forestille sig at lave referat/ eller boganmeldelse med billeder, for at støtte hukommelsen.

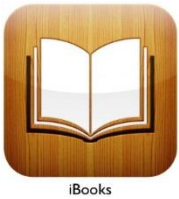
IntoWords er et læse- og skriveværktøj til iPad. Dens funktioner minder meget om CD Ord til PC. Der er indbygget både en dansk og en engelsk stemme, som kan læse tekster op og justeres i hastighed. Skriveværktøjet kommer med kontekstbaserede forslag og desuden kan man scanne og OCR behandle tekster. Det er meget overskueligt i grafikken og meget velegnet til brug af elever i skriftsprogsvanskeligheder.

Dragon Dictation er en gratis App., som konverterer tale- til tekst. Man kan f.eks. indtale et enkelt ord og se, hvordan det er stavet. Man kan også indtale beskeder, som sendes via e-mail, eller deles via Facebook eller Twitter. Beskeden kan også kopieres og sættes ind i et dokument i Pages. Behovet for at skrive mindskes således.

Dragon Search. App 'en er gratis. Den bruges til søgning på nettet. Den sætter eleven i stand til at søge på emner og begreber, han ikke er i stand til at stave til. Indtal et ord, en musiktitel eller et begreb og du har adgang til enten Twitter, YouTube, Google eller Wikipedia. Den indbyggede oplæser kan nu benyttes. Søgning bliver således langt mere tilgængelig og kravet om stavning og skrivning er væk.

iBooks, som er min favorit e-bogslæser. Se gennemgang i bilag 3.

Notability er en notatskrivningsapp. Man kan både skrive via tastatur eller håndskrift. Man kan optage lyd i dokumentet, indsætte billeder, links og webclips fra nettet. Man kan også importere Pdf'er og skrive videre i projekter andre har lavet. Dokumenterne kan siden deles via e-mail, Drop Box eller gemmes i iTunes – eller gemmes og åbnes i iBooks. Der er indbygget en søgefunktion, der gør det let at finde rundt i noterne. God til at organisere noter.